EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 9. 4. 2025
COM(2025) 160 final

2025/0086 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o podpise v mene Únie a predbežnom vykonávaní Dohody medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o účasti Švajčiarskej konfederácie na programoch Únie

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Európska únia a Švajčiarsko sú úzko prepojené z hospodárskeho, historického, kultúrneho, sociálneho a politického hľadiska. Únia je najväčším obchodným partnerom Švajčiarska, zatiaľ čo Švajčiarsko je štvrtým najväčším obchodným partnerom EÚ. Viac ako 1,5 milióna občanov EÚ žije vo Švajčiarsku a takmer 450 000 švajčiarskych štátnych príslušníkov žije v EÚ. Každý deň prekračuje hranicu medzi EÚ a Švajčiarskom niekoľko stoviek tisíc cezhraničných pracovníkov v oboch smeroch.

Únia a Švajčiarsko sú navzájom viazané viacerými dvojstrannými dohodami. Dohodami o voľnom pohybe osôb, pozemnej doprave, leteckej doprave, obchode s poľnohospodárskymi výrobkami, ako aj o vzájomnom uznávaní vo vzťahu k posudzovaniu zhody sa Švajčiarsko zúčastňuje na vnútornom trhu EÚ[1]. Na základe Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* je Švajčiarsko aj krajinou pridruženou k schengenskému priestoru. Počas pandémie ochorenia COVID-19 sa zintenzívnila spolupráca medzi EÚ a Švajčiarskom v oblasti cezhraničných ohrození zdravia.

Švajčiarsko je takisto tradične silným partnerom v oblasti výskumu a inovácií. Spolupracovalo s Európskou úniou na mnohých programoch financovania Únie zameraných najmä na výskum, inovácie a vzdelávanie. Od roku 1987 sa švajčiarske univerzity a súkromný sektor aktívne zúčastňovali na rámcových programoch EÚ pre výskum a inovácie. V tom istom roku nadobudla platnosť prvá dvojstranná dohoda o vedeckej a technickej spolupráci[2]. Švajčiarsko sa naďalej intenzívne zapája do rôznych európskych iniciatív vrátane Európskej organizácie pre jadrový výskum (CERN), Európskej vesmírnej agentúry, európskej spolupráce v oblasti vedy a techniky (COST) a do EUREKA. V období 2014 – 2020 bolo pridružené aj k Výskumnému a vzdelávaciemu programu Euratomu[3] a podieľalo sa na činnostiach súvisiacich s Európskym spoločným podnikom pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy v rokoch 2014 – 2020 na základe dohody o pridružení k programu Horizont 2020 a Euratomu. Švajčiarsko bolo okrem toho predtým členom programu EÚ Erasmus[4].

Hoci je vzťah medzi EÚ a Švajčiarskom blízky, brzdilo ho aj niekoľko dlhodobých štrukturálnych problémov. S cieľom vyriešiť tieto problémy EÚ a Švajčiarsko v rokoch 2014

---

[1] Dohoda o leteckej doprave, dohoda o železničnej a cestnej preprave tovaru a osôb, dohoda o voľnom pohybe osôb, dohoda o vzájomnom uznávaní vo vzťahu k posudzovaniu zhody, dohoda o obchode s poľnohospodárskymi výrobkami, všetky podpísané 21. júna 1999 (Ú. v. ES L 114, 30.4.2002, s. 1).

[2] Rámcová dohoda o vedeckej a technickej spolupráci medzi Európskymi spoločenstvami a Švajčiarskou konfederáciou (Ú. v. ES L 313, 22.11.1985, s. 6 – 8) a rozhodnutie Rady z 9. februára 1987, ktoré sa týka uzatvorenia rámcových dohôd pre vedeckú a technickú spoluprácu medzi Európskymi spoločenstvami a Švédskym kráľovstvom, Švajčiarskou konfederáciou, Fínskou republikou, Nórskym kráľovstvom a Rakúskou republikou (Ú. v. ES L 71, 14.3.1987, s. 29 – 29).

[3] Rozhodnutie Rady zo 4. decembra 2014 o schválení uzavretia Dohody o vedeckej a technickej spolupráci medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k programu Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu a k výskumnému a vzdelávaciemu programu Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, ktorý prispieva k programu Horizont 2020, a ktorou sa riadi účasť Švajčiarskej konfederácie na činnostiach projektu ITER vykonávaných spoločným podnikom Fusion for Energy, Európskou komisiou v mene Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 370, 30.12.2014, s. 19 – 20).

[4] Dohoda medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o spolupráci v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy v rámci programu Erasmus (Ú. v. ES L 332, 3.12.1991, s. 52 – 60).

až 2021 viedli rokovania o dohode o inštitucionálnom rámci. Dohodou o inštitucionálnom rámci by sa takisto stanovil rámec riadenia pre dodatočné dohody v oblastiach súvisiacich s vnútorným trhom, na ktorých sa Švajčiarsko zúčastňuje, vrátane dohôd, rokovania o ktorých schválila Rada, najmä pokiaľ ide o bezpečnosť potravín (2003 a 2008) a elektrickú energiu (2006). Okrem toho by sa ňou stanovil rámec riadenia v prípade Dohody o zdraví, rokovania o ktorej schválila Rada v roku 2008.

Vyjednávači dosiahli dohodu o návrhu znenia dohody o inštitucionálnom rámci na technickej úrovni v novembri 2018. V reakcii na odmietnutie Spolkovej rady schváliť návrh znenia sa rokovania o ostatných dohodách zastavili, keďže Rada vo svojich záveroch z 19. februára 2019 aj Európsky parlament vo svojom odporúčaní z 26. marca 2019 podmienili uzavretie nových dohôd o prístupe na vnútorný trh alebo zlepšení podmienok uvedených v existujúcich dohodách uzavretím dohody o inštitucionálnom rámci. Švajčiarska federálna rada rozhodla 26. mája 2021, že napriek ďalším pokusom nájsť riešenia jednostranne ukončí rokovania o dohode o inštitucionálnom rámci. Jednostranným rozhodnutím Švajčiarska sa dvojstranná spolupráca v oblasti výskumu, inovácií a vzdelávania dočasne pozastavila.

Po prerušení rokovaní o dohode o inštitucionálnom rámci Európska komisia a Švajčiarsko v marci 2022 začali prieskumné rozhovory s cieľom diskutovať o budúcnosti svojich vzťahov. Tieto rozhovory viedli k spoločnej dohode, ktorá obsahovala politické porozumenie oboch strán o ďalšom postupe pre budúce rokovania a identifikovala zložky a parametre rozsiahleho rokovacieho balíka, ako aj spoločné menovatele a riešenia v kľúčových inštitucionálnych a odvetvových bodoch. Prieskumný proces potvrdil veľký záujem oboch strán o oživenie ich spolupráce v oblasti výskumu, inovácií a vzdelávania. V tejto súvislosti sa v spoločnej dohode potvrdil zámer vytvoriť v rámci širšieho balíka právny rámec umožňujúci účasť Švajčiarska na súčasnom VFR na roky 2021 – 2027 a neskorších generáciách programov Únie vrátane rámcových programov pre výskum a inovácie, programu Digitálna Európa a programu Erasmus+. V spoločnej dohode sa okrem toho potvrdil zámer oboch strán opätovne sa zapojiť do rokovaní o vykonávaní existujúcej dohody o GNSS medzi EÚ a Švajčiarskom (Galileo a EGNOS) a začať diskusie o účasti Švajčiarska na zložke Copernicus Vesmírneho programu EÚ.

Spoločnú dohodu schválila švajčiarska Spolková rada a Európska komisia v novembri 2023. Obe strany sa zaviazali, že ju použijú ako základ v rámci úsilia o získanie mandátov na rokovania, a zaznamenali svoju ambíciu uzavrieť rokovania v priebehu roka 2024.

Komisia preto 20. decembra 2023 prijala odporúčanie na rozhodnutie Rady o poverení na rokovania o širokom balíku opatrení identifikovaných a vymedzených počas prieskumných rozhovorov. Celkovým cieľom týchto rokovaní bolo modernizovať a posilniť dvojstranné vzťahy medzi EÚ a Švajčiarskom, zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi spoločnosťami z EÚ a Švajčiarska pôsobiacimi na vnútornom trhu a chrániť práva občanov EÚ vo Švajčiarsku vrátane predchádzania diskriminácii medzi občanmi rôznych členských štátov. Občania, podniky a výskumní pracovníci na oboch stranách by tak mohli v plnej miere využívať geografickú blízkosť, spoločné hodnoty a hospodárske väzby medzi EÚ a Švajčiarskom. Spolková rada zároveň vykonala príslušné prípravné práce na švajčiarskej strane. Po ukončení príslušných procesov vo Švajčiarsku prijala Rada Európskej únie 12. marca 2024 rozhodnutie, ktorým sa Komisia poveruje začať rokovania o širokom balíku opatrení spolu s podrobnými smernicami na rokovania.

V smerniciach na rokovania sa potvrdilo, že v rámci balíka by Komisia mala rokovať o samostatnej dohode, v ktorej sa stanovia všeobecné podmienky účasti Švajčiarska na

programoch Únie. Touto dohodou by sa mala zabezpečiť spravodlivá rovnováha medzi príspevkami Švajčiarska a výhodami vyplývajúcimi z účasti na týchto programoch, ako aj stanoviť podmienky účasti vrátane výpočtu finančných príspevkov na každý z týchto programov a ich administratívne náklady. V protokoloch o pridružení Švajčiarska k osobitným programom Únie by sa mal stanoviť zoznam programov, na ktorých sa Švajčiarsko zúčastňuje, pokiaľ ide o každú generáciu programov. Podľa smerníc na rokovania by dohoda mala umožniť aj budúce pridruženie Švajčiarska k iným programom Únie prostredníctvom protokolu alebo protokolov, ktoré by spoločný výbor zriadený na základe dohody prijal zjednodušeným postupom.

Rokovania o rozsiahlom balíku začala 18. marca 2024 predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová a vtedajšia prezidentka Švajčiarskej konfederácie Viola Amherdová. Komisia viedla rokovania po porade s Radou vrátane Rady pre všeobecné záležitosti a s pracovnou skupinou EZVO, ktorú Rada vymenovala za osobitný výbor na účely rokovaní so Švajčiarskom. Náležite sa zohľadnilo uznesenie Európskeho parlamentu zo 4. októbra 2023 a Komisia Európsky parlament náležite informovala o rokovacom procese v súlade s článkom 218 ods. 10 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Po deviatich mesiacoch intenzívnych rokovaní predsedníčka EK von der Leyenová a prezidentka Švajčiarskej konfederácie Amherdová 20. decembra 2024 oznámili úspešné ukončenie diskusií o všetkých prvkoch rozsiahleho balíka. Rozsiahly balík zahŕňa aktualizáciu piatich dohôd, ktoré už Švajčiarsku umožňujú prístup na vnútorný trh EÚ[5], novú dohodu o bezpečnosti potravín, ktorou sa vytvorí spoločný priestor bezpečnosti potravín pokrývajúci všetky rozmery potravinového reťazca, novú Dohodu o zdraví, ktorá Švajčiarsku umožní zúčastňovať sa na mechanizmoch a orgánoch EÚ, ktoré riešia závažné cezhraničné ohrozenia zdravia, najmä v Európskom centre pre prevenciu a kontrolu chorôb a v systéme včasného varovania a reakcie, novú dohodu o elektrickej energii, ktorá umožní účasť Švajčiarska na vnútornom trhu EÚ s elektrinou, novú dohodu o trvalom a spravodlivom finančnom príspevku Švajčiarska k hospodárskej a sociálnej súdržnosti v rámci Únie, ktorá by odrážala úroveň partnerstva a spolupráce medzi zmluvnými stranami a novú dohodu, ktorá Švajčiarsku umožní zúčastňovať sa na viacerých programoch Únie otvorených pre pridruženie tretích krajín, konkrétne na programe Horizont Európa, programe Euratomu v oblasti výskumu a odbornej prípravy, na Európskom spoločnom podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy (F4E – spoločný podnik Fusion for Energy), na programe Digitálna Európa, programe Erasmus+, ako aj na programe EU4Health, ktorého cieľom je doplniť spoluprácu zavedenú v rámci Dohody o zdraví medzi EÚ a Švajčiarskom, o ktorej obaja partneri rokovali v rámci toho istého rozsiahleho balíka. Okrem uvedených prvkov obsahuje tento rozsiahly balík aj samostatný protokol o parlamentnej spolupráci.

Zatiaľ čo dohoda o účasti Švajčiarska na programoch Únie [Dohoda medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o účasti Švajčiarskej konfederácie na programoch Únie (ďalej len „dohoda“)] je neoddeliteľnou súčasťou širšieho balíka dohodnutého medzi oboma partnermi v roku 2024, Komisia sa rozhodla urýchliť návrh na jeho podpísanie s cieľom začať jeho predbežné vykonávanie – v súlade s článkom 18, ak sa podpíše pred 15. novembrom 2025 – s účinnosťou od 1. januára 2025. Tento prístup umožní uplatniť prechodné opatrenia, ktoré Komisia udelila Švajčiarsku počas rokovaní o širšom balíku, pokiaľ ide o postupy

[5] Dohoda o leteckej doprave, dohoda o železničnej a cestnej preprave tovaru a osôb, dohoda o voľnom pohybe osôb, dohoda o vzájomnom uznávaní vo vzťahu k posudzovaniu zhody, dohoda o obchode s poľnohospodárskymi výrobkami, všetky podpísané 21. júna 1999 (Ú. v. ES L 114, 30.4.2002, s. 1).

udeľovania, ktorými sa plnia viazané rozpočtové prostriedky na rok 2025. Vzhľadom na význam účasti Švajčiarska je predbežné vykonávanie tejto dohody v záujme EÚ. Zároveň nemá vplyv na prístup založený na širokom balíku stanovený v spoločnej dohode a potvrdený smernicami Rady na rokovania, keďže dohoda o účasti Švajčiarska na programoch Únie obsahuje doložku o ukončení platnosti, v ktorej sa stanovuje, že predbežné vykonávanie dohody sa ukončí, ak Švajčiarsko nedokončí svoje postupy potrebné na nadobudnutie platnosti balíka do konca roka 2028. Okrem toho sa uzavretie dohody predpokladá ako súčasť širšieho balíka, ktorý zahŕňa ďalšie kľúčové dohody, ktoré boli predmetom rokovaní vedených v roku 2024. Komisia má v úmysle predložiť na tento účel samostatný návrh.

Vzhľadom na to, že Švajčiarsko sa bude zúčastňovať aj na výskumnom a vzdelávacom programe Euratomu a na Európskom spoločnom podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy, k tomuto návrhu je pripojené odporúčanie Komisie na rozhodnutie Rady, ktorým sa schvaľuje uzavretie a predbežné vykonávanie dohody o programoch Únie (v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o Euratome).

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Z hľadiska obsahu je dohoda o účasti Švajčiarska na programoch Únie podobná iným dohodám, ktoré Európska únia uzavrela v posledných rokoch s partnermi, ako sú Spojené kráľovstvo, Nový Zéland a Kanada, a je preto v súlade s politikou Únie v tejto oblasti. Dohoda však obsahuje určité osobitné ustanovenia týkajúce sa jej začlenenia do širokého balíka, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je táto dohoda, najmä s cieľom zabezpečiť prepojenie medzi účasťou Švajčiarska na programe EU4Health a novou Dohodou medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou o zdraví.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Dohoda, ktorá je súčasťou širokého balíka dohôd medzi EÚ a Švajčiarskom, plne rešpektuje zmluvy a zachováva integritu a autonómiu právneho poriadku Únie. Podporuje hodnoty, ciele a záujmy Únie a zaisťuje konzistentnosť, účinnosť a kontinuitu jej politík a opatrení.

Účasť Švajčiarska na programoch Únie bude plne rešpektovať základné akty vymedzujúce tieto programy a existujúce nariadenia Únie týkajúce sa finančného riadenia, ako je napríklad nariadenie o rozpočtových pravidlách[6].

2. PRÁVNY ZÁKLAD

V dohode sa stanovujú pravidlá uplatniteľné na účasť Švajčiarska na akomkoľvek programe alebo činnosti Únie, resp. ich častiach, ktoré sú otvorené jeho účasti, a vzťahuje sa na širokú škálu oblastí podľa ZFEÚ, najmä v oblasti výskumu a inovácií, vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže, športu a kultúry, ako aj ďalšie oblasti spoločného záujmu, ako je digitálna transformácia a činnosť v oblasti zdravia. Rokovania o dohode sa začali a boli ukončené v rovnakom čase ako rokovania o širokom balíku. Dohoda je neoddeliteľne spojená s ostatnými prvkami širokého balíka. V tejto súvislosti sa v dohode stanovuje, že nadobudne platnosť pod podmienkou splnenia vnútorných postupov potrebných na nadobudnutie platnosti ďalších trinástich nástrojov balíka. Obsahuje doložku o ukončení platnosti, v ktorej sa stanovuje, že predbežné vykonávanie dohody sa ukončí, ak Švajčiarsko nedokončí svoje postupy potrebné na nadobudnutie platnosti balíka do konca roka 2028. Dohoda obsahuje aj

[6] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, s. 1).

ustanovenia, ktorými sa zabezpečuje, aby účasť Švajčiarska na akčnom programe Únie v oblasti zdravia úzko súvisela s Dohodou medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou o zdraví. Okrem toho by sa podľa dohody mohli prijať kompenzačné opatrenia v prípade nedodržania povinností vyplývajúcich z dohody o príspevku Švajčiarska k súdržnosti. Vzhľadom na vnútorné prepojenia s inými kľúčovými dohodami širšieho balíka by sa dohoda mala uzavrieť v rovnakom čase ako ostatné dohody balíka a ako neoddeliteľná súčasť tohto balíka.

Keďže v tejto dohode sa predpokladá pridruženie k viacerým programom Únie a je súčasťou širokého balíka prepojených dohôd, jej hlavný cieľ sa odráža v právnom základe, ktorým sa stanovuje zriadenie pridruženia umožňujúceho Únii prijímať záväzky vo všetkých oblastiach, na ktoré sa vzťahujú zmluvy. Preto je vhodným hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia Rady o podpise a predbežnom vykonávaní dohody, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o fungovaní Európskej únie, článok 217 ZFEÚ. To by malo byť odlišné od nedávnych dohôd s Novým Zélandom, Kanadou a Kórejskou republikou o účasti týchto krajín na programoch Únie a ich pridružení k programu Horizont Európa, ktoré boli založené na článku 212 ZFEÚ, vzhľadom na ich obmedzenejší rozsah pôsobnosti.

Procesnoprávnym základom je článok 218 ods. 5 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 8 druhým pododsekom ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje jednomyseľné hlasovanie v Rade.

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia Rady je teda článok 217 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 5 ZFEÚ a článkom 218 ods. 8 druhým pododsekom ZFEÚ.

Dohoda sa vzťahuje aj na účasť Švajčiarska na činnostiach v rámci Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „Zmluva o Euratome“) týkajúcich sa jadrovej syntézy, jadrového štiepenia a odbornej prípravy. Podpísanie a predbežné vykonávanie dohody, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o Euratome, podlieha odporúčaniu na rozhodnutie Rady, ktorým sa schvaľuje uzavretie Dohody medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Švajčiarskom na strane druhej o účasti Švajčiarskej konfederácie na programoch Únie Európskou komisiou, ktoré sa predkladá spolu s týmto návrhom v rámci osobitného postupu.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Neuplatňuje sa.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Neuplatňuje sa.

- **Posúdenie vplyvu**

Neuplatňuje sa.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neuplatňuje sa.

- **Základné práva**

Neuplatňuje sa.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Dohoda bude mať vplyv na rozpočet EÚ prostredníctvom pridruženia Švajčiarska k programu Horizont Európa, Výskumnému a vzdelávaciemu programu Euratomu, činnostiam Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy, programu Digitálna Európa, programu Erasmus+ a programu EU4Health. V dohode sa stanovujú spravodlivé a vyvážené podmienky týkajúce sa finančného príspevku Švajčiarska na programy Únie, na ktorých by sa malo zúčastňovať, a upravujú sa v nej aj všeobecné administratívne náklady na riadenie týchto programov. Dohoda obsahuje doložku o reciprocite, ktorou sa zabezpečí, aby právne subjekty usadené v Únii mali v čo najväčšej možnej miere prístup k účasti na rovnocenných švajčiarskych výskumných a inovačných programoch v súlade s podmienkami stanovenými vo vnútroštátnych právnych predpisoch Švajčiarska.

V legislatívnom finančnom výkaze pripojenom k tomuto návrhu sa uvádzajú orientačné vplyvy na rozpočet.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Neuplatňuje sa.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Neuplatňuje sa.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

V dohode o účasti na programoch Únie sa stanovuje právny rámec účasti Švajčiarska na programoch Únie, čím sa zabezpečuje spravodlivá rovnováha, pokiaľ ide o príspevky a prínosy. Dohoda takisto zabezpečuje, aby nebola na Švajčiarsko prenesená rozhodovacia právomoc, pokiaľ ide o programy, na ktorých sa Švajčiarsko zúčastňuje.

V dohode sa stanovujú podmienky výpočtu finančných príspevkov na jednotlivé programy a administratívne náklady na ne, a to pri zaručení práva Únie na zabezpečenie správneho finančného riadenia a na ochranu finančných záujmov Únie.

Dohoda obsahuje aj úpravu ďalších podmienok účasti na programoch Únie, ako sú ustanovenia týkajúce sa mobility osôb, ktoré sa zúčastňujú na vykonávaní uvedených programov Únie. Súčasťou dohody sú aj podmienky pozastavenia účasti Švajčiarska na programoch Únie a vypovedania dohody. Obsahuje aj ustanovenia, ktorými sa zabezpečuje, aby tieto prípady neovplyvnili právne záväzky prijaté so švajčiarskymi subjektmi.

V dohode sa stanovuje jej predbežné vykonávanie so spätnou účinnosťou od 1. januára 2025, ak bude podpísaná pred 15. novembrom 2025, s cieľom začať spoluprácu v oblastiach, na ktoré sa dohoda vzťahuje, v deň stanovený pre každý program. Pokiaľ ide o účasť Švajčiarska na programe EU4Health, tento dátum súvisí s dátumom nadobudnutia platnosti Dohody o zdraví.

Protokol I sa vzťahuje na účasť Švajčiarska na programoch Horizont Európa a Digitálna Európa od 1. januára 2025 a na programe Erasmus+ od 1. januára 2027. Protokol I sa

vzťahuje aj na výskumný a vzdelávací program Euratomu a na činnosti Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy (F4E). Výskumný a vzdelávací program Euratomu je záležitosťou, na ktorú sa vzťahuje Zmluva o Euratome. Preto sa naň vzťahuje odporúčanie na rozhodnutie Rady, ktorým sa schvaľuje uzavretie dohody Európskou komisiou, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o Euratome, ktoré sa predkladá spolu s týmto návrhom v rámci osobitného postupu.

Horizont Európa (2021 – 2027)[7] je hlavným programom Únie pre výskum a inovácie. V protokole I sa predpokladá pridruženie Švajčiarska k celému programu Horizont Európa. Pilier I programu má primárne za cieľ posilnenie vlastných vedeckých a technologických základní EÚ, budovanie európskych výskumných a inovačných kapacít a pritiahnutie vedomosti a talentov do Európy. Pilier II je zameraný na riešenie globálnych výziev a posilnenie konkurencieschopnosti európskeho priemyslu, často prostredníctvom projektov multidisciplinárnej alebo interdisciplinárnej povahy. Pilier III sa zameriava na konkurencieschopnosť a inovačné kapacity EÚ. Pridruženie Švajčiarska sa týka aj častí programu zameraných na rozšírenie účasti a posilnenie európskeho výskumného priestoru.

Očakáva sa, že Švajčiarsko bude od 1. januára 2027 pridružené k programu Únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport Erasmus+. Cieľom programu je prostredníctvom celoživotného vzdelávania podporovať vzdelávací, profesijný a osobný rozvoj ľudí v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu v Európe aj mimo nej. Zahŕňa akcie zamerané na mobilitu, spoluprácu medzi organizáciami a rozvoj politiky. Osobitosť programu v porovnaní s inými programami Únie spočíva v tom, že najväčšia časť jeho rozpočtu je spravovaná formou nepriameho riadenia.

V protokole I sa stanovujú osobitné podmienky pridruženia k programu Erasmus+. V súlade s právnym základom programu[8] tieto podmienky zahŕňajú vymenovanie národného orgánu, zriadenie národnej agentúry a vymenovanie nezávislého audítorského orgánu. Účasť Švajčiarska na programe je podmienená pozitívnym posúdením *ex ante* od jeho národnej agentúry a úhradou finančného príspevku. Odchylne od finančných podmienok podľa tejto dohody, a len pokiaľ ide o viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027, bude operačný príspevok Švajčiarska predstavovať 70 % kľúča na určenie príspevkov vymedzeného v danej dohode.

Pokiaľ ide o program Digitálna Európa[9], Švajčiarsko bude pridružené k takmer všetkým prvkom programu s výnimkou špecifického cieľa 3 týkajúceho sa kybernetickej bezpečnosti a špecifického cieľa 6 týkajúceho sa polovodičov, ku ktorým nemôže byť pridružená žiadna tretia krajina (okrem štátov EZVO, ktoré sú členmi EHP). Švajčiarsko bude preto pridružené k špecifickým cieľom SO1 (vysokovýkonná výpočtová technika), SO2 (umelá inteligencia), SO4 (pokročilé digitálne zručnosti) a SO5 (zavádzanie a najlepšie využitie digitálnej kapacity a interoperabilita). Švajčiarske subjekty sa budú môcť zúčastňovať na výzvach, na ktoré majú nárok.

Určité akcie v rámci programu Digitálna Európa, najmä tie, ktoré patria do špecifického cieľa 1 (vysokovýkonná výpočtová technika) a špecifického cieľa 2 (Umelá inteligencia), majú

[7] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1).

[8] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/817 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Erasmus+: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 189, 28.5.2021, s. 1).

[9] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/694 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Digitálna Európa a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2015/2240 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 166, 11.5.2021, s. 1 – 34).

priamy vplyv na základné bezpečnostné záujmy Únie a jej členských štátov. V dôsledku toho sa tieto opatrenia obmedzili podľa článku 12 ods. 6 nariadenia o programe Digitálna Európa, pričom v pracovnom programe na roky 2025 – 2027 sa uvádzajú osobitné podmienky účasti.

Na tento účel bol 13. januára 2025 príslušným švajčiarskym orgánom zaslaný dotazník, ktorý budú musieť vyplniť. Komisia vyhodnotí odpovede Švajčiarska s cieľom určiť, či subjekty usadené vo Švajčiarsku môžu byť zahrnuté do rozsahu oprávnenosti na príslušné akcie. Tento dotazník je do veľkej miery totožný s dotazníkom predloženým Švajčiarsku na účely hodnotenia podľa článku 22 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/695 v decembri 2024, pričom hlavným rozdielom je zameranie kritéria reciprocity na program Digitálna Európa a ďalšie odvetvové aspekty v časti týkajúcej sa priamych zahraničných investícií.

V protokole II sa upravuje účasť Švajčiarska v Európskom spoločnom podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy. Keďže táto záležitosť patrí do predmetu úpravy Zmluvy o Euratome, vzťahuje sa na ňu odporúčanie na rozhodnutie Rady, ktorým sa schvaľuje uzavretie dohody Európskou komisiou, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o Euratome, ktoré sa predkladá spolu s týmto návrhom v rámci osobitného postupu.

V protokole III o účasti Švajčiarska na programe EU4Health sa stanovuje, že Švajčiarsko sa môže ako pridružená krajina zúčastňovať na konkrétnych častiach programu EU4Health zriadeného nariadením (EÚ) 2021/522 a prispievať k nim. Osobitné časti sa týkajú pripravenosti na krízy, čo je problematika, ktorú upravuje Dohoda medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou o zdraví. V zmysle protokolu III sa Švajčiarsko bude zúčastňovať na programe EU4Health od 1. januára roka nasledujúceho po nadobudnutí platnosti Dohody medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou o zdraví počas zostávajúceho trvania programu EU4Health alebo do konca viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027, podľa toho, čo je kratšie.

Znenie dohody sa predkladá Rade spolu s návrhom rozhodnutia o podpise a predbežnom vykonávaní.

V súlade so zmluvami je na Komisii, aby zabezpečila podpísanie dohody s výhradou jej uzavretia k neskoršiemu dátumu.

2025/0086 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o podpise v mene Únie a predbežnom vykonávaní Dohody medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o účasti Švajčiarskej konfederácie na programoch Únie

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 217 v spojení s jej článkom 218 ods. 5 a článkom 218 ods. 8 druhým pododsekom,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Rada 12. marca 2024 poverila Komisiu, aby začala rokovania so Švajčiarskou konfederáciou o širokom balíku opatrení týkajúcich sa dvojstranných vzťahov so Švajčiarskou konfederáciou, ktorý zahŕňa ustanovenia o inštitucionálnej pomoci a štátnej pomoci v dohodách medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou v oblastiach súvisiacich s vnútorným trhom a v prípade potreby aj osobitné úpravy týchto dohôd, dohodu o účasti Švajčiarska na programoch Únie a dohodu, ktorá tvorí základ pre trvalý príspevok Švajčiarska k znižovaniu hospodárskych a sociálnych rozdielov medzi regiónmi[1]. Rada tiež poverila Komisiu, aby začala rokovania so Švajčiarskou konfederáciou o nových dohodách o elektrickej energii, zdraví a bezpečnosti potravín, o účasti Švajčiarska v agentúrach Európskej únie pre Vesmírny program Únie a pre železnice a o zmene Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o leteckej doprave s cieľom umožniť kabotáž.

(2) Komisia rokovala v mene Únie o širokom balíku dohôd, ktorý zahŕňa Dohodu medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o účasti Švajčiarskej konfederácie na programoch Únie (ďalej len „dohoda“)), ako aj protokoly o inštitucionálnej a štátnej pomoci a o zmene ustanovení dohôd medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou v oblastiach súvisiacich s vnútorným trhom, na ktorých sa Švajčiarsko zúčastňuje, Dohodu medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou o pravidelnom finančnom príspevku Švajčiarska na znižovanie hospodárskych a sociálnych rozdielov v Európskej únii, Dohodu medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou o zdraví, Dohodu medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou o elektrickej energii, protokol k Dohode medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o obchode s poľnohospodárskymi výrobkami, ktorou sa zriaďuje spoločný priestor bezpečnosti potravín, a Dohodu medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou

[1] Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2024/995 z 12. marca 2024 o poverení začať rokovania so Švajčiarskou konfederáciou o inštitucionálnych ustanoveniach v dohodách medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou týkajúcich sa vnútorného trhu, o dohode o účasti Švajčiarskej konfederácie na programoch Únie a o dohode, ktorá tvorí základ pre trvalý príspevok Švajčiarskej konfederácie k súdržnosti Únie (Ú. v. EÚ L, 2024/995, 26.3.2024).

o podmienkach účasti Švajčiarskej konfederácie na činnosti Agentúry Európskej únie pre vesmírny program.

(3) V dohode sa stanovujú pravidlá uplatniteľné na účasť Švajčiarska na akomkoľvek programe, činnosti či službách Únie, resp. ich častiach, ktoré sú otvorené jeho účasti, pričom sa dohoda vzťahuje na širokú škálu oblastí, najmä v oblasti výskumu a inovácií, jadrovej syntézy a štiepenia a vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže, športu a kultúry, ako aj na ďalšie oblasti spoločného záujmu, ako je digitálna transformácia a činnosť v oblasti zdravia. Dohoda je okrem toho neoddeliteľne spojená s ostatnými prvkami širokého balíka. V tejto súvislosti sa v dohode stanovuje účasť Švajčiarska na akčnom programe Únie v oblasti zdravia, ktorý úzko súvisí s Dohodou o zdraví; v rámci dohody by sa mohli prijať kompenzačné opatrenia v prípade nedodržania povinností vyplývajúcich z dohody o pravidelnom finančnom príspevku Švajčiarska na znižovanie hospodárskych a sociálnych rozdielov v Európskej únii.

(4) Rokovania o dohode sa začali a boli ukončené v rovnakom čase ako rokovania o širokom balíku. V článku 17 dohody sa stanovuje, že nadobudnutie jej platnosti je spojené s nadobudnutím platnosti viacerých nástrojov, ktoré sú súčasťou balíka. V dohode sa ustanovuje aj jej predbežné vykonávanie, ktoré sa však skončí najneskôr 31. decembra 2028, ak Švajčiarsko do uvedeného dátumu nedokončí svoje vnútorné postupy potrebné na nadobudnutie platnosti nástrojov uvedených v článku 17. Dohoda sa má uzavrieť v rovnakom čase ako ostatné prvky širokého balíka, a to ako neoddeliteľná súčasť predmetného balíka. Rozhodnutie o podpise dohody by sa preto malo zakladať na právnom základe ustanovujúcom vytvorenie pridruženia, ktoré Únii umožňuje prijímať záväzky vo všetkých oblastiach, na ktoré sa vzťahujú zmluvy.

(5) Dohoda by sa mala v mene Únie podpísať, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o fungovaní Európskej únie, s výhradou jej uzavretia k neskoršiemu dátumu.

(6) V dohode sa stanovuje, že zmluvné strany ju s cieľom posilniť rozsah svojej spolupráce predbežne vykonávajú od 1. januára 2025 v súlade so svojimi príslušnými vnútornými postupmi a právnymi predpismi, pokiaľ dátum jej podpisu nenastane po 15. novembri 2025, pričom v takom prípade zmluvné strany dohodu predbežne vykonávajú od 1. januára 2026.

(7) Únia by preto mala dohodu predbežne vykonávať, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o fungovaní Európskej únie.

(8) Podľa článku 18 dohody by sa jej predbežné vykonávanie malo skončiť najneskôr 31. decembra 2028, ak Švajčiarsko do uvedeného dátumu nedokončí svoje vnútorné postupy potrebné na nadobudnutie platnosti nástrojov uvedených v článku 17 dohody.

(9) Podpísanie a predbežné vykonávanie dohody, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahuje Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, podlieha osobitnému postupu podľa uvedenej zmluvy,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa v mene Únie schvaľuje podpis Dohody medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o účasti Švajčiarskej konfederácie na programoch Únie (ďalej len „dohoda“), pokiaľ

ide o záležitosti, na ktoré sa nevzťahuje Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „Zmluva o Euratome“), s výhradou uzavretia uvedenej dohody.[2]

Článok 2

S výhradou reciprocity sa dohoda, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa nevzťahuje Zmluva o Euratome, predbežne vykonáva v súlade s článkom 18 dohody.[3]

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka

[2] Znenie dohody je uverejnené v Ú. v. EÚ L, […].

[3] Dátum, od ktorého sa bude dohoda predbežne vykonávať, sa uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie.

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ A DIGITÁLNY VÝKAZ

„PRÍJMY“ – PRE NÁVRHY S FINANČNÝM VPLYVOM NA STRANU PRÍJMOV ROZPOČTU

1. NÁZOV NÁVRHU

Návrh rozhodnutia Rady o podpise v mene Únie a predbežnom vykonávaní Dohody medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o účasti Švajčiarskej konfederácie na programoch Únie (Horizont Európa, Erasmus+, EU4Health[1], Digitálna Európa).

2. ROZPOČTOVÉ RIADKY

Horizont Európa

Rozpočtový riadok príjmov (kapitola/článok/položka): 6 0 1 0 – Horizont Európa – Pripísané príjmy

Suma zahrnutá do rozpočtu na príslušný rok:

Príjmy sa pripíšu do tohto rozpočtového riadka výdavkov (kapitola/článok/položka):

Celý článok 01 01 01 (01 01 01 01, 01 01 01 02, 01 01 01 03, 01 01 01 11, 01 01 01 12, 01 01 01 13, 01 01 01 71, 01 01 01 72, 01 01 01 73, 01 01 01 74, 01 01 01 76)

Celý článok 01 02 01 (01 02 01 01, 01 02 01 02, 01 02 01 03)

Celý článok 01 02 02 (01 02 02 10, 01 02 02 11, 01 02 02 12, 01 02 02 20, 01 02 02 30, 01 02 02 31, 01 02 02 40, 01 02 02 41, 01 02 02 42, 01 02 02 43, 01 02 02 50, 01 02 02 51, 01 02 02 52, 01 02 02 53, 01 02 02 54, 01 02 02 60, 01 02 02 61, 01 02 02 70)

Celý článok 01 02 03 (01 02 03 01, 01 02 03 02, 01 02 03 03)

Celý článok 01 02 04 (01 02 04 01, 01 02 04 02)

Článok 01 02 05

Rozpočtový riadok 20 XX Administratívne výdavky Európskej komisie

Program Erasmus+

Rozpočtový riadok príjmov (kapitola/článok/položka): 6 0 1 0 – Erasmus+ – Pripísané príjmy

Suma zahrnutá do rozpočtu na príslušný rok:

Príjmy sa pripíšu do tohto rozpočtového riadka výdavkov (kapitola/článok/položka):

Celý článok

[1] V protokole III o účasti Švajčiarska na programe EU4Health sa stanovuje, že Švajčiarsko sa môže ako pridružená krajina zúčastňovať na konkrétnych častiach programu EU4Health zriadeného nariadením (EÚ) 2021/522 a prispievať k nemu. Osobitné časti sa týkajú pripravenosti na krízy, čo je problematika, ktorú upravuje Dohoda medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou o zdraví.

Erasmus+ (okruh 2 : 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201.xx, 07.010275)

Erasmus+ (okruh 6 : 15.020102, 14.020150, 14.010175, 15.010175).

Rozpočtový riadok 20 XX Administratívne výdavky Európskej komisie

EU4Health

Hlava 6: Príjmy, príspevky a náhrady súvisiace s politikami Únie, kapitola 6 1: Súdržnosť, odolnosť a hodnoty, článok 6 1 1: Obnova a odolnosť a položka:

6113 Program EU4Health — Pripísané príjmy

Príjmy sa pripíšu do týchto rozpočtových riadkov:

Rozpočtový riadok	**Hlava**
06 01 05 73– okruh 2b	Európska výkonná agentúra pre zdravie a digitalizáciu — Príspevok z programu EU4Health
06 01 05 01– okruh 2b	Podporné výdavky na program EU4Health
06 06 01– okruh 2b	Program EU4Health
20 02 01 01– okruh 7	Zmluvní zamestnanci
20 04 01– okruh 7	Informačné systémy

Digitálna Európa

Rozpočtový riadok príjmov (kapitola/článok/položka): 6 0 2 2 – Program Digitálna Európa – Pripísané príjmy

Suma zahrnutá do rozpočtu na príslušný rok: 19 296 000

Príjmy sa pripíšu do tohto rozpočtového riadka výdavkov (kapitola/článok/položka):

02 01 30 01	Podporné výdavky na program Digitálna Európa
02 01 30 73	Európska výkonná agentúra pre zdravie a digitalizáciu — Príspevok z programu Digitálna Európa
02 04 02 10	Program Digitálna Európa – Vysokovýkonná výpočtová technika
02 04 03 00	Program Digitálna Európa – Umelá inteligencia
02 04 04 00	Program Digitálna Európa – Zručnosti
02 04 05 01	Program Digitálna Európa – Zavádzanie

02 04 05 02	Program Digitálna Európa – Zavádzanie / Interoperabilita
Rozpočtový riadok 20.XX	Administratívne výdavky Európskej komisie

3. FINANČNÝ VPLYV[2]

☐ Návrh nemá finančný vplyv

☐ Návrh nemá finančný vplyv na výdavky, ale má finančný vplyv na príjmy

☑ Návrh má finančný vplyv na pripísané príjmy,

[2] Všetky údaje za roky 2026 a 2027, ktoré sú uvedené v tomto oddiele, sú orientačné a zodpovedajú najnovším dostupným odhadom.

a to s týmto účinkom:

Horizont Európa

(v mil. EUR, zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov	Vplyv na príjmy	XX mesačné obdobie začínajúce dd/mm/rrrr *(v prípade uplatniteľnosti)*	Rok N 2025
6 0 1 0	1 934,043	36 mesiacov od 1. 1. 2025	636,724

Stav po akcii			
Rozpočtový riadok príjmov	2025	2026	2027
6 0 1 0	636,724	640,836	656,483

Rozpočtový riadok výdavkov	2025	2026	2027
Články 01 01 01, 01 02 01, 01 02 02, 01 02 03, 01 02 04, 01 02 05,	621,194	622,171	631,234
20 XX	15,530	18,665	25,249

Program Erasmus+

(v mil. EUR, zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov	Vplyv na príjmy	XX mesačné obdobie začínajúce dd/mm/rrrr *(v prípade uplatniteľnosti)*	Rok N 2027
6 0 1 0	181,1	12 mesiacov od 1. 1. 2027	181,1

Rozpočtový riadok príjmov	2027
6 0 1 0	181,1

Rozpočtový riadok výdavkov	2027
Články: 07.030101, 07.030102, 07.0302, 07.0303, 07.010201, 07.010275	174,1
20 XX	7,0

EU4Health

(v mil. EUR, zaokrúhlené na jedno desatinné miesto)

Rozpočtový riadok príjmov	Vplyv na príjmy[3]	24-mesačné obdobie začínajúce 1. 1. 2026	Rok N
Článok 6113	47,738[4]	1. 1. 2026[5]	31. 12. 2027

Rozpočtový riadok príjmov	2026[6]	2027
Článok 6113	23,869	23,869

(v mil. EUR zaokrúhlené na jedno desatinné miesto)

Rozpočtový riadok výdavkov	Hlava	Prostriedky pridelené na rok 2026
06 01 05 73	Európska výkonná agentúra pre zdravie a digitalizáciu — Príspevok z programu EU4Health	0,684
06 01 05 01	Podporné výdavky na program EU4Health	0,292
06 06 01,	Program EU4Health	22,425
20 02 01 01	Zmluvní zamestnanci	0,234

3 Suma je odhadnutá s použitím vzorca alebo metódy podľa vymedzenia v oddiele 4.

4 Celková suma sa mierne líši od celkovej sumy uvedenej v nasledujúcej tabuľke z dôvodu zaokrúhľovania ročných súm na jedno desatinné miesto.

5 Švajčiarsko sa bude zúčastňovať na programe EU4Health od 1. januára roka nasledujúceho po nadobudnutí platnosti Dohody medzi Európskou úniou a Švajčiarskou konfederáciou o zdraví počas zostávajúceho trvania programu EU4Health alebo do konca viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027, podľa toho, čo je kratšie.

6 Táto suma vychádza z balíka vyčleneného na pripravenosť na krízy naplánovaného v pracovnom programe EU4Health na rok 2024.

20 04 01,	Informačné systémy	0,234

Digitálna Európa

(v mil. EUR, zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov	Vplyv na príjmy	XX mesačné obdobie začínajúce dd/mm/rrrr *(v prípade uplatniteľnosti)*	Rok N 2025
6 0 2 2	59,875	36 mesiacov od 1. 1. 2025	19,296

Stav po akcii			
Rozpočtový riadok príjmov	2025	2026	2027
6 0 2 2	19,296	18,793	21,786

Rozpočtový riadok výdavkov	2025	2026	2027
Články 02 01 30, 02 04 02, 02 04 03, 02 04 04, 02 04 05,	18,826	18,245	20,948
20 XX	0,470	0,548	0,838

4. OPATRENIA PROTI PODVODOM

V článku 325 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) je stanovená požiadavka, aby Komisia bojovala proti podvodom a akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Prevencia a odhaľovanie podvodov je preto všeobecnou povinnosťou pre všetky útvary Komisie v rámci ich každodennej činnosti, pokiaľ je s ňou spojené využívanie zdrojov.

Akékoľvek podvody alebo nezrovnalosti týkajúce sa finančných prostriedkov EÚ majú obzvlášť negatívny vplyv na dobré meno Komisie a vykonávanie politík EÚ. Súčasná stratégia Komisie pre boj proti podvodom [COM(2019) 196] bola prijatá 29. apríla 2019 s cieľom nahradiť stratégiu z roku 2011. Ide o politický dokument, v ktorom sa stanovujú priority Komisie v oblasti boja proti podvodom vzhľadom na viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027. Hlavnými cieľmi stratégie Komisie pre boj proti podvodom z roku 2019 sú 1. „ďalej zlepšovať poznatky o formách

podvodov, profiloch podvodníkov a systémových slabých miestach súvisiacich s podvodmi poškodzujúcimi rozpočet EÚ“ (zber a analýza údajov) a 2. „optimalizovať koordináciu, spoluprácu a pracovné postupy boja proti podvodom, a to najmä medzi útvarmi Komisie a výkonnými agentúrami“ (koordinácia, spolupráca a procesy). Stratégiu sprevádza akčný plán, ktorý bol revidovaný v júli 2023 a ktorého cieľom je, podobne ako v prípade jeho predchodcu, posilniť všetky časti cyklu boja proti podvodom: prevenciu, odhaľovanie, vyšetrovanie a nápravu.

Hlavné zásady a cieľové normy stratégie Komisie pre boj proti podvodom z roku 2019 sú:

- nulová tolerancia podvodov,
- boj proti podvodom ako neoddeliteľná súčasť vnútornej kontroly,
- nákladová účinnosť kontrol,
- profesijná bezúhonnosť a odborná spôsobilosť zamestnancov EÚ,
- transparentnosť využívania finančných prostriedkov EÚ,
- prevencia podvodov, najmä zabezpečenie výdavkových programov proti podvodom,
- účinné vyšetrovacie kapacity a včasná výmena informácií,
- rýchla náprava (vrátane vymáhania spreneverených prostriedkov a súdnych/administratívnych sankcií),
- dobrá spolupráca medzi internými a externými aktérmi, najmä medzi EÚ a zodpovednými vnútroštátnymi orgánmi a medzi odbormi všetkých inštitúcií EÚ a príslušnými orgánmi,
- účinná interná a externá komunikácia o boji proti podvodom.

Články 11 až 14 dohody obsahujú podrobné ustanovenia týkajúce sa správneho finančného riadenia, ktoré zahŕňa aj opatrenia na boj proti podvodom. Tieto opatrenia sa majú uplatňovať horizontálne, aby sa zabezpečila ochrana finančných záujmov EÚ v rámci programov alebo činností Únie, na ktoré sa vzťahujú budúce protokoly, ktoré by mohol prijať spoločný výbor podľa dohody s cieľom pridružiť Švajčiarsku konfederáciu k viacerým programom alebo činnostiam Únie. Uplatňujú sa aj na protokoly, keďže protokoly a prílohy tvoria ich neoddeliteľnú súčasť.

Konkrétne sa v článkoch 11 a 12 dohody stanovujú potrebné podrobnosti a postupy, pričom sa umožňuje bezchybné vykonávanie úloh orgánmi s cieľom chrániť finančné záujmy EÚ [zo strany Európskej komisie alebo iných osôb poverených Európskou komisiou, medzi ktoré patrí Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF), Európsky dvor audítorov a Európska prokuratúra (EPPO)]. Pokiaľ ide o vykonávanie programov alebo činností, na ktoré sa vzťahujú protokoly k dohode, zásada zostáva nemenná: finančné záujmy EÚ sa majú chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane opatrení týkajúcich sa prevencie, odhaľovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a prípadne uloženia administratívnych sankcií.

V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť Komisii, úradu OLAF a Európskemu dvoru

audítorov potrebné práva a prístup a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva. Ako sa výslovne stanovuje v článku 11 ods. 4 dohody, preskúmania a audity sa môžu vykonávať aj po pozastavení uplatňovania protokolu, ukončení vykonávania tejto dohody alebo po jej vypovedaní.

Dohoda vytvára predpoklady na to, aby Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) mohol na území Švajčiarskej konfederácie vykonávať administratívne zisťovania, a to aj pokiaľ ide o kontroly a inšpekcie na mieste v súvislosti so subjektom Švajčiarska, ktorý je zmluvnou stranou príslušnej dohody o financovaní, resp. subjektu Švajčiarska, ktorý je treťou stranou vykonávajúcou dohodu o financovaní na základe zmluvy, a to v súlade s príslušnou dohodou o financovaní a inou uplatniteľnou zmluvou, a v rozsahu v nich stanovenom. Európska komisia a úrad OLAF pri výkone svojich povinností na území Švajčiarskej konfederácie konajú v súlade s právnym poriadkom Švajčiarska.

Preskúmania a audity môžu vykonávať úradníci Únie, predovšetkým úradníci Európskej komisie a Európskeho dvora audítorov, alebo iné osoby poverené Európskou komisiou. Európska komisia alebo iné ňou poverené osoby konajú pri výkone svojich povinností na území Švajčiarskej konfederácie v súlade s právnym poriadkom Švajčiarska.

Orgány Švajčiarska spolupracujú v súlade s uplatniteľnými nástrojmi medzinárodnej spolupráce s orgánmi Únie alebo členských štátov príslušnými na vyšetrovanie a stíhanie trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy Únie vrátane podania obžaloby na údajných páchateľov a spolupáchateľov uvedených trestných činov. Žiadosti predložené podľa uplatniteľných nástrojov medzinárodnej spolupráce môžu prípadne zahŕňať žiadosti podané v súvislosti s vyšetrovaniami alebo trestnými stíhaniami Európskej prokuratúry. To umožňuje spoluprácu s Európskou prokuratúrou podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva.

Okrem toho sa v dohode stanovuje účinný mechanizmus na zabezpečenie presadzovania rozhodnutí Komisie na území Švajčiarskej konfederácie.

5. ĎALŠIE POZNÁMKY

Metóda výpočtu finančného príspevku Švajčiarskej konfederácie na programy Únie je vymedzená v článku 7 o finančných podmienkach doplnených článkami 8 a 9 dohody a prílohou I o ustanoveniach o finančnom vykonávaní dohody.

Pokiaľ ide o program EU4Health, odhadované rozdelenie príspevku pridruženej krajiny do rôznych rozpočtových riadkov programu je založené na relatívnom podiele každého rozpočtového riadku na rozpočte programu v rozpočte EÚ (rozpočtové prostriedky C1 na základe finančného plánu na roky 2021 – 2027 vrátane odhadovaného navýšenia z pokút – článok 5 viacročného finančného rámca). Orientačná suma príspevku pridruženej krajiny bude slúžiť aj na pokrytie decentralizovaných administratívnych výdavkov (externých výdavkov na zamestnancov/ostatných výdavkov na riadenie).